

Perukirjat sukututkimuksessa

Pohjois-Kymen sukututkijat, pienryhmä 12.11.2025

Tuomas Kunttu

Perukirja

- Perunkirjoitustilaisuudessa laadittu luettelo ja arviointi vainajan omaisuudesta.
- Sen pohjalta suoritetaan perinnönjako
 - varmistaa perillisten oikeusturva
 - määräytyy myös perintövero.
- Perunkirjoitustilaisuuteen osallistuvat vainajan perilliset sekä uskotut miehet.

Historiaa

- Ennen 1700-lukua perukirjoja tehty hyvin vähän, lähinnä aatelisilla
- V. 1734 säädetty velvoitti suorittamaan perunkirjoituksen jokaisesta kuolinpesästä kolmen kuukauden kuluessa
- Lakia ei noudatettu eikä juuri valvottu
- Toisinaan niitä laadittiin vuosia tai jopa vuosikymmeniä henkilön kuoleman jälkeen. Aina ei lainkaan.
- Perukirjojen määrä alkoi kasvaa vasta 1800-luvun lopulla.

- Vielä 1800-luvun lopulla perukirjoja laadittiin 30-50 % täysi-ikäisinä kuolleista
 - Talonpojat 90 %, itselliset 10 %
 - Länsi-Suomessa 50 %, itä- ja pohjois-Suomessa 30 %

Perukirjan rakenne

- Melko vakiomuotoinen
- Perukirjassa mainitaan yleensä
 - aika, paikka, osallistujat, vainaja ja hänen kuolinpäivänsä, perilliset sekä alle 21-vuotiaiden perillisten holhoojat.
 - Omaisuus lueteltiin ryhmittäin ja varsin yksityiskohtaisesti
 - kiinteä omaisuus,
 - Irtaimisto
 - Arvometallit, muut metallit, tavarat jaoteltuna
 - varat ja velat
 - Yleensä mukana myös maininta omaisuuden jakamisesta.
 - Esimerkki: <https://dighakemisto.net/item/1104618992/5575637969/425>
 - <https://dighakemisto.net/item/1104013884/6601747397/388>

Perukirjat sukututkimuksessa

- Vainajan nimi, ammatti ja kuolinaika
- Puolison nimi ja elossaolo
 - Myös aiemmat puoliset
- Kaikki perilliset: lapset, lastenlapset, sisarukset
 - Lasten - etenkin tyttärien – puoliset ja asuinpaikat
 - Myös aviottomat lapset
- Omaisuus ja elintaso

Perukirjat sukututkimuksessa 2

- Auttavat sukuyhteyksissä, jos kirkonkirjat ovat puutteellisia, epäselviä tai puuttuvat kokonaan
- Kertoo arkielämästä, asemasta yhteisössään, vaatteista, tavaroista

Missä perukirjoja on?

- Kaupungeissa raastuvanoikeuksien ja maalla tuomiokuntien arkistoissa
- Seurakuntien arkistoissa etenkin avioliittokuulutusten yhteydessä
- Pitäjien kuuluminen tuomiokuntiin:
<https://www.genealogia.fi/tuomiokunnat/>

Digihakemisto ja SSHY

- Digihakemisto <https://digihakemisto.net/>
 - Perukirjoja
 - Seurakunnat
- SSHY <https://www.sukuhistoria.fi/>
 - Satunnaisesti seurakuntien alla
 - Tuomiokirjoja

Digihakemisto

Astia-tiedote: Palvelussa on huoltokatko

Haku:

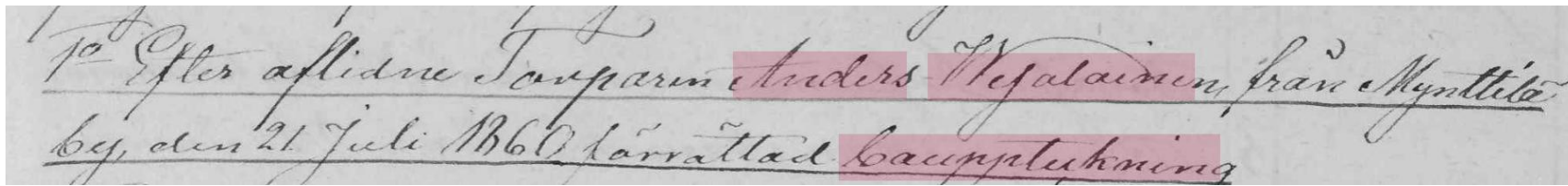
Pikahaut ([muokkaa](#)):

Seurakunnat	Henkikirjat	Voudin- ja läänintilit	Tuomiokirjat
Sotapäiväkirjat	KELAn kortistot	Perukirjoja	

17	<u>perukirjoja</u>	Ei kirja vaan irtolehtiä, Ruokolahden vanhimpia irrallisia papereita.	1719-1744	AP
495	<u>perukirjoja</u>	Irtolehtiä	1721-1760	AP
493	<u>perukirjoja</u>	Irtolehtiä	1761-1780	AP
331	<u>perukirjoja</u>	Sidos, puuttuu 1866 perukirjat 6 ja 7.	1866-1875	AP

Tuomiokirjahaun hyödyntäminen

- <https://tuomiokirjat.kansallisarkisto.fi/>
- Tuomiokirjoissa lueteltu sinne toimitetut perukirjat
- Hakuun esim. *bouppteckning anders wesalainen*
- Mikkelin tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat | varsinaisten asioiden pöytäkirjat 1862

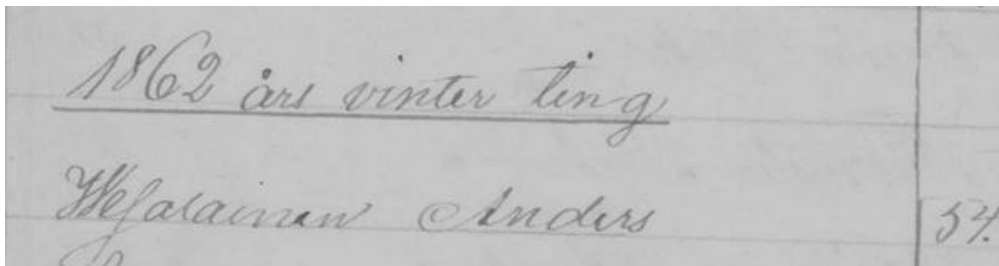

1° Efter aflidne Sönnars *Anders Wesalainen* från Mänttälä
bep. den 21 Juli 1860 förrättad *bouppteckning*

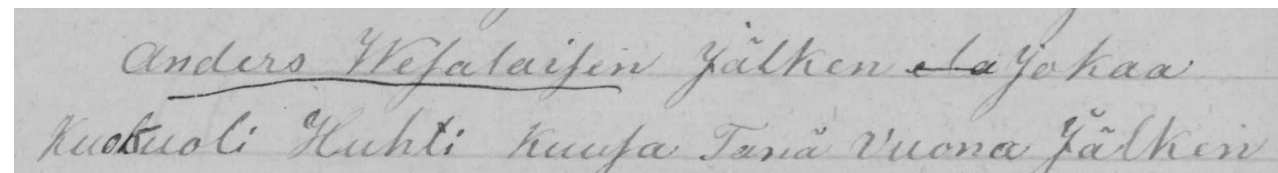
- Mäntyharju kuului Mikkelin tuomiokuntaan v. 1862
- Digihakemistoon

Mikkelin tuomiokunnan arkisto - Ebe Mäntyharjun käräjäkunnan perukirjat 1833-1975

- Perukirjaluetteloissa usein hakemisto

1862 års vinter ting
Wesalainen Anders 34

Anders Wesalainen jälkeen *Lajohaa*
Kuokkuli Huhti Kuupa Tämä Vuonna jälken

Uudemmat perukirjat

- Kansallisarkistossa on perukirjoja paikkakunnasta riippuen 1940-1990-luvulle asti. Niistä saa tilattua kopion Astiassa | Tee tietopyyntö.
- <https://portti.kansallisarkisto.fi/fi/aineisto-oppaat/kansallisarkistossa-s%C3%A4ilytett%C3%A4v%C3%A4t-perukirjat>
- Sen jälkeen säilytyspaikka on käräjäoikeudessa v. 1994 asti. Vanhoissa kaupungeissa (Helsinki, Turku jne.) perukirjat voivat olla kaupunginarkistoissa
- 1.9.1994 jälkeen tehdyt perukirjat ovat verotoimistoissa. Niistä ei anneta kopioita sukututkimusta varten.
 - Voinko pyytää perukirjan kopiota Verohallinnosta?
 - Verohallinto säilyttää perukirjan ja sen liitteet sähköisinä kopioina.
 - Perukirja on salassa pidettävä asiakirja. Siitä voi kuitenkin saada kopion perustellusta syystä.
 - Perillinen tai pesän ilmoittaja voi saada kopion OmaVerossa

Mitä tietopyyntösi koskee?

Tietopyynnön tyyppi

Adoptiopäätös

Ajoneuvotiedot

Avioehtosopimus

Avioeropäätös

Kantakortti

Kauppakirja

Kuolintodistus

Lainhuudatusasiakirjat

Naisten rintamapalvelustunnushakemus

Perukirja

Puolustusvoimien kantahenkilökunnan nimikirja

Sotalapsikortti

Sukuselvitys

Suojeluskunnan henkilökortti

Syntymäkellonaika

Tutkintotodistus/opintojen sisältö

Muu asiakirjapyyntö

Kopio perukirjasta maksaa 12,50 €. Asiakirjan esille hakemisesta veloitetaan jokaiselta alkavalta 30 min ajalta 27,50 €. Jos lähtötiedot ovat tarkat, ei asiakirjan esille hakemisesta veloiteta maksua. Lisäksi tilauskokonaisuudelle tulee 6,00 € käsittelymaksu ja 6,00 € laskutuslisä.

Oikeaksi todistettujen paperikopioiden hinta on 26,00 € ensimmäinen sivu ja 4,00 € jokaiselta seuraavalta sivulta. Lisäksi tilauskokonaisuudelle tulee 6,00 € laskutuslisä.

Perukirja

Vuotta 1918 vanhemmat perukirjat on pääsääntöisesi digitoitu ja ne ovat käytettävissä [Hae aineistoja](#) -valinnan kautta.

Kansallisarkistossa säilytetään tuomioistuimiin toimitettuja perukirjoja. Perukirjojen rekisteröinti tuomioistuimissa päättyi 1.9.1994, jonka jälkeen niiden säilytys siirtyi verohallinnolle. Osaa vuoden 1970 jälkeen tehdyistä perukirjoista säilytetään edelleen käräjäoikeuksissa. [Voit tarkistaa tilanteen Luettelosta Kansallisarkistossa säilytettävistä perukirjoista.](#)

* Pakollinen kenttä

1. Vainajan sukunimi (myös aiemmat nimet)*

Sukunimi

2. Vainajan etunimet (myös aiemmat nimet)*

Etunimi

Perukirjojen hyödyntämisen esimerkki

- Hyödynnetty Rahamuseon rahanarvolaskuria
- <https://app.rahamuseo.fi/calculator>

Kirjallisuutta

- Tiima, tiu, tynnyri : miten ennen mitattiin : suomalainen mittasanakirja (2017)
- Markkanen, Erkki. Perukirja tutkimuslähteenä. *Studia Historica Jyväskylänsia* 37. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1988.
- Markkanen, Erkki. ”Perukirja-aineisto sukututkimuksen käytössä.” *Genos* 64 (1993): 6–11, 40.
- Happonen, Päivi: Sukututkimuksen asiakirjaopas. Väestöhistorialliset arkistolähteet. Mikkeli, Karjala-tietokantasäätiö, 2004.

Verkkolähteitä

- <https://portti.kansallisarkisto.fi/fi/aineisto-oppaat/perukirjat>
- https://www.sukuhistoria.fi/wiki/index.php/Tuomio-_ja_perunkirjasanastoa
- Suomen murteiden sanakirja: <https://kaino.kotus.fi/sms/>
- Svenskt-finskt lexikon : ruotsalais-suomalainen sanakirja: <https://runeberg.org/svfi1930/>
- <https://juurille.info/2021/06/perukirjassa-luetteloidaan-ja-arvioidaan-vainajan-omaisuus/>